

รู้จัก Creative Commons

ใช้ผลงานออนไลน์ยังไง ไม่ผิดลิขสิทธิ์?

Creative Commons (CC) คืออะไร?
 คือ สัญลักษณ์ที่เจ้าของผลงานใช้บอก
 "เราอนุญาตให้คุณใช้ผลงานนี้"
 อย่างไรได้บ้าง

เช่น รูปภาพ เพลง วิดีโอ บทความ สื่อการสอน
 เพื่อให้ทุกคนใช้งานได้อย่างถูกต้อง และเคารพลิขสิทธิ์

- สัญลักษณ์ CC มี 4 แบบหลัก**
- ✓ ช่วยให้เราใช้ผลงานได้อย่างถูกต้อง
 - ♥ เคารพเจ้าของผลงาน
 - 💡 แบ่งปันความรู้ได้อย่างสร้างสรรค์
 - 👤 สร้างสังคมออนไลน์ที่ดีและปลอดภัย

ความหมายของสัญลักษณ์ CC

1 BY Attribution
ต้องให้เครดิต
 ใช้ผลงานได้ แต่ต้องบอก
 แหล่งที่มาของเจ้าของผลงาน

ตัวอย่าง
 นำรูปภาพมาใช้ในรายงาน
 ต้องเขียนว่า
 "ที่มา: ชื่อเจ้าของผลงาน"

2 SA ShareAlike
แชร์แบบเดิม
 ดัดแปลงผลงานได้
 แต่ต้องเผยแพร่ต่อภายใต้
 สัญญาแบบเดียวกัน

ตัวอย่าง
 แก้ไขสื่อการสอนแล้ว
 แชร์ต่อ ต้องใช้สัญญา CC
 แบบเดียวกัน

3 NC NonCommercial
ห้ามใช้เพื่อการค้า
 ใช้ผลงานได้ แต่ห้ามนำไปใช้
 เพื่อประโยชน์ทางการค้า

ตัวอย่าง
 ใช้ทำงานส่งครู/การเรียน
 ได้ แต่ห้ามนำไปขาย
 ทำโฆษณาหรือหารายได้

4 ND NoDerivatives
ห้ามดัดแปลง
 นำผลงานไปใช้ได้
 แต่ห้ามแก้ไข เปลี่ยนแปลง
 หรือดัดแปลงผลงาน

ตัวอย่าง
 ดาวนโหลดรูปมาใช้ได้
 แต่ห้ามดัดต่อ ใส่ข้อความ
 หรือเปลี่ยนสี

เอาคลิปจาก YouTube มาใช้ในงานโรงเรียน

✓ **ทำได้**
 ถ้ามีสัญลักษณ์ CC และทำตามเงื่อนไข
 เช่น ใส่เครดิต ห้ามใช้เพื่อการค้า

✗ **ทำไม่ได้**
 ถ้าไม่มีสัญลักษณ์ CC
 หรือมีเงื่อนไขที่ห้าม

ใช้เพลงใน TikTok ทำคลิปสนุกๆ

✓ **ทำได้**
 ถ้าเพลงมีสัญลักษณ์ CC
 และไม่ใช่เพื่อการค้า

✗ **ทำไม่ได้**
 ถ้าเพลงมีลิขสิทธิ์
 หรือมีสัญลักษณ์ NC

เอารูปจากอินเทอร์เน็ต มาใส่ในสไลด์

✓ **ทำได้**
 ถ้ามีสัญลักษณ์ CC
 และให้เครดิต

✗ **ทำไม่ได้**
 ถ้าไม่มีสัญลักษณ์ CC
 หรือห้ามดัดแปลง (ND)

**สรุป
 จำง่าย**

BY ให้เครดิต

SA แชร์แบบเดิม

NC ห้ามใช้เพื่อการค้า

ND ห้ามดัดแปลง

ก่อนใช้ผลงานออนไลน์

- ดูสัญลักษณ์ CC
- อ่านเงื่อนไขให้เข้าใจ
- ทำตามเงื่อนไขทุกครั้ง

ใช้ถูกต้อง เคารพลิขสิทธิ์
 สร้างสังคมออนไลน์ที่ดี

ตัวอย่างการใช้งาน Creative Commons

เข้าใจสัญลักษณ์ CC และใช้งานออนไลน์อย่างถูกต้อง

1 **CC BY**

ต้องให้เครดิตเจ้าของผลงาน

ทำได้ ✓	ทำไม่ได้ ✗
✓ ใช้งานได้	-
✓ ดัดแปลงได้	-
✓ แชร์ต่อได้	-

ตัวอย่างการใช้งาน
ใช้รูปภาพทำรายงาน พร้อมใส่เครดิต

2 **CC BY-SA**

ต้องให้เครดิต และเผยแพร่แบบสัญญาเดียวกัน

ทำได้ ✓	ทำไม่ได้ ✗
✓ ใช้งานได้	-
✓ ดัดแปลงได้	-
✓ แชร์ต่อได้	-

ตัวอย่างการใช้งาน
แก้ไขสื่อการสอน แล้วแชร์ต่อ

3 **CC BY-NC**

ต้องให้เครดิต และห้ามใช้เพื่อการค้า

ทำได้ ✓	ทำไม่ได้ ✗
✓ ใช้งานได้	• ห้ามใช้เพื่อการค้า หรือประโยชน์เชิงพาณิชย์
✓ ดัดแปลงได้	
✓ แชร์ต่อได้	

ตัวอย่างการใช้งาน
ใช้เพลงในคลิป TikTok แบบไม่สร้างรายได้

4 **CC BY-ND**

ต้องให้เครดิต และห้ามดัดแปลงผลงาน

ทำได้ ✓	ทำไม่ได้ ✗
✓ ใช้งานได้	• ห้ามแก้ไข ดัดแปลง เปลี่ยนแปลงผลงาน
✓ แชร์ต่อได้	

ตัวอย่างการใช้งาน
ดาวน์โหลดโปสเตอร์แล้ว แชร์ต่อโดยไม่แก้ไข

5 **CC BY-NC-SA**

ต้องให้เครดิต ห้ามใช้เพื่อการค้า และเผยแพร่แบบสัญญาเดียวกัน

ทำได้ ✓	ทำไม่ได้ ✗
✓ ใช้งานได้	• ห้ามใช้เพื่อการค้า หรือประโยชน์เชิงพาณิชย์
✓ ดัดแปลงได้	
✓ แชร์ต่อได้	

ตัวอย่างการใช้งาน
ดัดแปลงใบงานเพื่อใช้ในห้องเรียน

6 **CC BY-NC-ND**

ต้องให้เครดิต ห้ามใช้เพื่อการค้า และห้ามดัดแปลงผลงาน

ทำได้ ✓	ทำไม่ได้ ✗
✓ ใช้งานได้	• ห้ามแก้ไข ดัดแปลง เปลี่ยนแปลงผลงาน
✓ แชร์ต่อได้	• ห้ามใช้เพื่อการค้า

ตัวอย่างการใช้งาน
แชร์บทความการศึกษา แบบไม่ดัดแปลง

สรุปความหมายของสัญลักษณ์ CC

BY ให้เครดิต ต้องให้เครดิตเจ้าของผลงานเสมอ	SA แชร์แบบเต็ม หากดัดแปลงแล้ว ต้องเผยแพร่ด้วยสัญญาแบบเดียวกัน	NC ห้ามใช้เพื่อการค้า ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า หรือประโยชน์เชิงพาณิชย์	ND ห้ามดัดแปลง ห้ามแก้ไข ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงผลงาน
---	--	---	--

TIPS

- ✓ ตรวจสอบสัญลักษณ์ CC ก่อนใช้งานทุกครั้ง
- ✓ ให้เครดิตเจ้าของผลงาน ทุกครั้งที่ทำได้
- ✓ ใช้เพื่อการเรียนรู้ แบ่งปันสิ่งดี ๆ ทั่วไป

แบบฝึกหัด

เรื่อง Creative Commons

เข้าใจสัญลักษณ์ CC ใช้ผลงานออนไลน์ได้อย่างถูกต้อง

ตอนที่ 1 คำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1 Creative Commons (CC) คืออะไร?

- ก. โปรแกรมคอมพิวเตอร์
- ข. สัญลักษณ์ที่เจ้าของผลงานใช้กำหนดเงื่อนไขการใช้งาน
- ค. เว็บไซต์ขายของออนไลน์
- ง. แอปพลิเคชันแต่งภาพ

2 สัญลักษณ์ CC มีกี่แบบหลัก?

- ก. 2 แบบ
- ข. 3 แบบ
- ค. 4 แบบ
- ง. 5 แบบ

3 สัญลักษณ์ "BY" หมายถึงอะไร?

- ก. ห้ามใช้เพื่อการค้า
- ข. ห้ามตัดแปลง
- ค. ต้องระบุที่มา
- ง. แชรแบบเดิม

4 สัญลักษณ์ "SA" เราสามารถทำอะไรได้?

- ก. นำไปขายได้
- ข. ตัดแปลงผลงานได้ แต่ต้องเผยแพร่ภายใต้สัญญาแบบเดิม
- ค. ห้ามแชร์ต่อ
- ง. แก้ไขแล้วใช้ได้เฉพาะตัวเอง

5 สัญลักษณ์ "NC" หมายถึงอะไร?

- ก. ห้ามเผยแพร่
- ข. ห้ามใช้เพื่อการค้า
- ค. ห้ามแก้ไข
- ง. ต้องให้เครดิต

6 สัญลักษณ์ "ND" หมายถึงอะไร?

- ก. ห้ามแชร์
- ข. ห้ามตัดแปลง
- ค. ห้ามใช้เพื่อการค้า
- ง. ต้องใช้แบบเดิม

7 ถ้าเรานำรูปที่มีสัญลักษณ์ CC BY ไปใช้ในการทำรายงาน ต้องทำอย่างไร?

- ก. แก้ไขรูปได้ตามใจชอบ
- ข. ใส่เครดิตเจ้าของผลงาน
- ค. ห้ามแชร์ต่อ
- ง. ห้ามใช้ในห้องเรียน

8 ถ้าเราพบเพลงที่มีสัญลักษณ์ CC BY NC เราสามารถนำไปใส่คลิป TikTok ที่สร้างรายได้ได้หรือไม่?

- ก. ได้แน่นอน
- ข. ได้ แต่ต้องให้เครดิต
- ค. ไม่ได้ เพราะห้ามใช้เพื่อการค้า
- ง. ได้เฉพาะเพลงที่ชอบ

9 ข้อใดคือประโยชน์ของการใช้สัญลักษณ์ CC?

- ก. ทำให้ผลงานสวยงามขึ้น
- ข. ช่วยให้เราใช้ผลงานของผู้อื่นอย่างถูกต้อง
- ค. ทำให้มีแฟนเพิ่มขึ้น
- ง. ช่วยเพิ่มยอดผู้ติดตาม

10 ข้อใดเป็นการกระทำที่ "ไม่ถูกต้อง" เมื่อใช้ผลงานที่มีสัญลักษณ์ CC?

- ก. ใส่เครดิตเจ้าของผลงาน
- ข. ใช้เพื่อการศึกษา
- ค. แก้ไขผลงานที่มีสัญลักษณ์ ND
- ง. แชร์ต่อผลงาน

ตอนที่ 2 คำถามแบบเขียนตอบสั้น ๆ จำนวน 5 ข้อ

1 สัญลักษณ์ CC คืออะไร และมีไว้เพื่ออะไร?

.....

2 อธิบายความหมายของสัญลักษณ์ BY ด้วยคำพูดของตนเอง

.....

3 ถ้าผลงานมีสัญลักษณ์ SA นักเรียนต้องปฏิบัติอย่างไร เมื่อตัดแปลงและเผยแพร่ต่อ?

.....

4 ยกตัวอย่างการใช้ผลงานจากอินเทอร์เน็ต 1 สถานการณ์ และบอกว่าสัญลักษณ์ CC ใดที่ควรใช้

.....

5 ทำไมเราจึงควรให้เครดิตเจ้าของผลงานทุกครั้งที่น่าผลงานของผู้อื่นมาใช้?

.....

ใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์
เคารพเจ้าของผลงาน
สร้างสังคมออนไลน์
ที่ดีไปด้วยกันนะ!

แบบฝึกหัดเขียนตอบ

สัญลักษณ์ Creative Commons

เข้าใจสัญลักษณ์ CC และใช้งานออนไลน์อย่างถูกต้อง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนดูสัญลักษณ์ Creative Commons ต่อไปนี้ แล้วเขียนอธิบายความหมาย และเงื่อนไขการใช้งาน พร้อมยกตัวอย่างการใช้งานที่เหมาะสม (ข้อละ 1 คะแนน)

1

CC BY

ความหมายและเงื่อนไขการใช้งาน :

ตัวอย่างการใช้งานที่เหมาะสม :

2

CC BY-SA

ความหมายและเงื่อนไขการใช้งาน :

ตัวอย่างการใช้งานที่เหมาะสม :

3

CC BY-NC

ความหมายและเงื่อนไขการใช้งาน :

ตัวอย่างการใช้งานที่เหมาะสม :

4

CC BY-ND

ความหมายและเงื่อนไขการใช้งาน :

ตัวอย่างการใช้งานที่เหมาะสม :

5

CC BY-NC-SA

ความหมายและเงื่อนไขการใช้งาน :

ตัวอย่างการใช้งานที่เหมาะสม :

6

CC BY-NC-ND

ความหมายและเงื่อนไขการใช้งาน :

ตัวอย่างการใช้งานที่เหมาะสม :

7

CC0 / CC Zero

ความหมายและเงื่อนไขการใช้งาน :

ตัวอย่างการใช้งานที่เหมาะสม :

8

CC BY-ND (ย่อ)

ความหมายและเงื่อนไขการใช้งาน :

ตัวอย่างการใช้งานที่เหมาะสม :

9

CC BY-SA (ย่อ)

ความหมายและเงื่อนไขการใช้งาน :

ตัวอย่างการใช้งานที่เหมาะสม :

10

CC NC-ND (ย่อ)

ความหมายและเงื่อนไขการใช้งาน :

ตัวอย่างการใช้งานที่เหมาะสม :

ง่าย!

BY ให้เครดิตเจ้าของผลงานเสมอ

SA แชรแบบเต็ม ต้องเผยแพร่ด้วยสัญญาเดียวกัน

NC ห้ามใช้เพื่อการค้าหรือประโยชน์เชิงพาณิชย์

ND ห้ามตัดแปลง ห้ามแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงผลงาน

ใช้สัญลักษณ์ CC อย่างถูกต้อง เคารพเจ้าของผลงาน สร้างสังคมออนไลน์ที่ดีไปด้วยกัน!